

ผลกระทบของระบบภาษี แอลกอฮอล์ในประเทศไทย

สุรศักดิ์ ไชยสงค์¹²³, กนิษฐา บุญธรรมเจริญ²,
ทักษพล ธรรมรังสี¹²

¹ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา,

²สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ,

³คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การประชุมวิชาการสุราระดับชาติ ครั้งที่ 6: สุราในโลกเสรี – Alcohol in the Globalized World
22-23 November 2010, Rama Garden Hotel, Bangkok, Thailand

แอลกอฮอล์ในสังคมไทย

- ดื่มแอลกอฮอล์ 8.47 ลิตรต่อคนต่อปี
- 50% ของแอลกอฮอล์มาจากสุราขาว
- สัดส่วนผู้ดื่ม 30% และ 1/2 เป็นผู้ดื่มประจำทุกเดือน
- เก็บภาษีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แบบผสมผสาน ทั้งตามปริมาณ (Specific rate) และตามมูลค่าของเครื่องดื่ม (Ad valorem rate)

อัตราภาษีแอลกอฮอล์ในประเทศไทย

Bev. Type	Specific rate	Ad valorem rate	แบบผสมผสาน (2-for-1)
สุรากลั่น	(Max. 400THB/LPA)	(Max. 50% of price)	
สุราขาว	120	50%	120
สุราผสม	300	50%	300
สุราปรุงพิเศษ	400	50%	400
สุราพิเศษ			
-รัมและอื่นๆ	400	50%	400
-วิสกี้	400	50%	400 or 50%
-บรันดี	400	48%	48%
สุราแช่	(Max. 100THB)	(Max. 60%)	
เบียร์	100	60%	60%
ไวน์องุ่น	100	60%	60%
สุราแช่พื้นเมือง	70	25%	25%
สุราแช่อื่นๆ	70	25%	25%

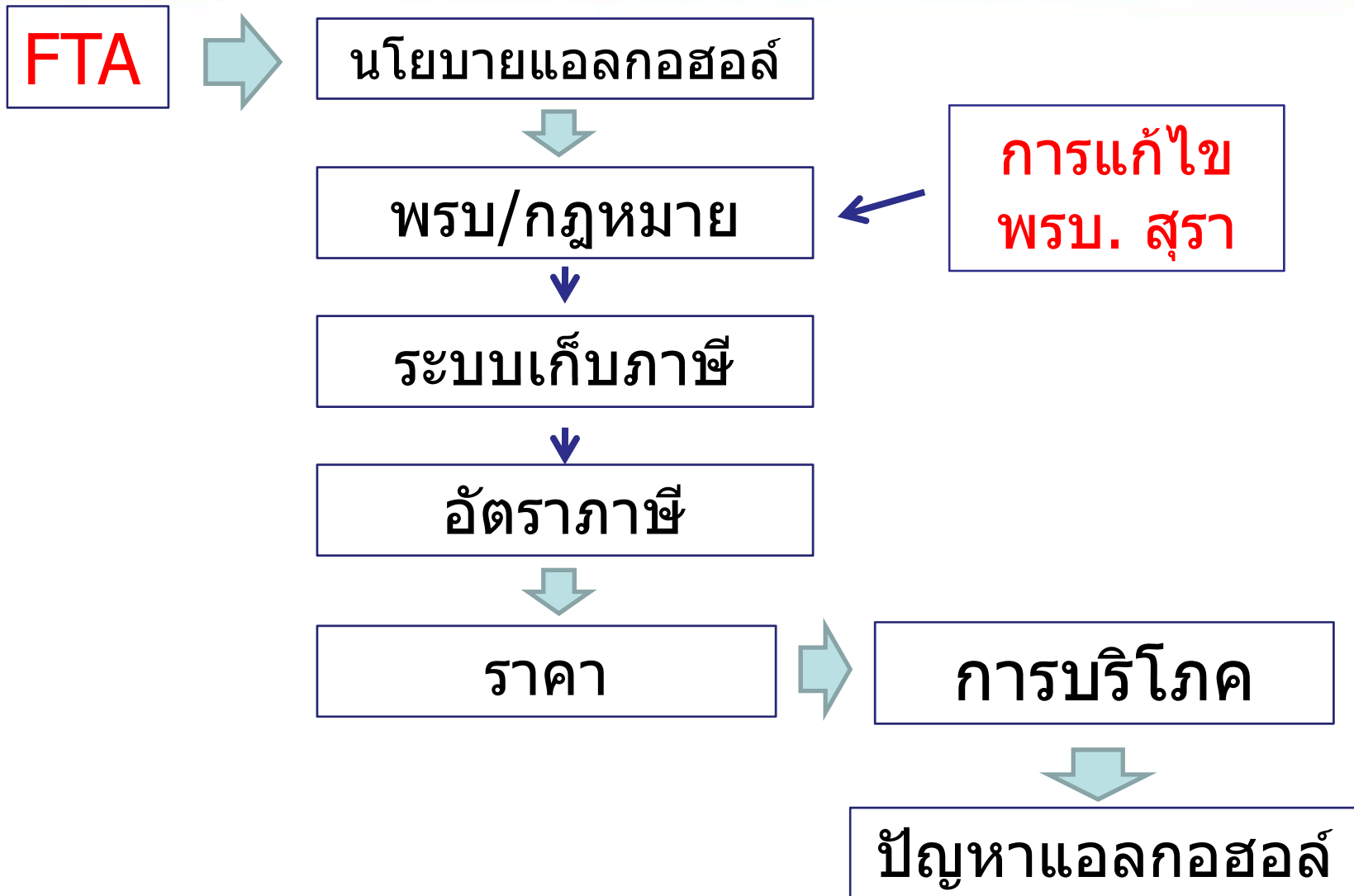
3

หมายเหตุ: Specific rate = บาทต่อลิตรของแอลกอฮอล์, Ad valorem rate = % ของราคาเครื่องดื่ม

ตัวอย่างยอดภาษีในแต่ละระบบ

ประเภทเครื่องดื่ม	ระบบเดี่ยว Single sys		ระบบผสมผสาน Combination sys	
	Specific	Ad valorem	2-for-1	1-plus-1
สุรากลั่น				
สุรขาว (40%, 625 ml)	30.0	24.15	30.0	54.15
แม่โขง (35%, 750 ml)	105.0	58.0	105.0	163.0
Golden Knight (35%, 700ml)	98.0	29.76	98.0	127.76
Black Label (43%, 750 ml)	129.0	308.44	308.44	437.44
สุราแช่				
เบียร์ช้าง (6.4%, 640 ml)	4.10	18.96	18.96	23.06
เบียร์ลีโอบ (5.0%, 630 ml)	3.15	18.96	18.96	22.11
เบียร์สิงห์ (5.0%, 630 ml)	3.15	25.76	25.76	28.91
Heineken (5.0%, 640 ml)	3.20	26.46	26.46	29.66

สิ่งท้าทายต่อระบบภาษีแอลกอฮอล์ไทย

ผลที่ตามมาสำหรับระบบภาษีแอลกอฮอล์

- ความตกลงการค้าเสรี ต่อนโยบายแอลกอฮอล์
  - ส่งเสริมการขาย vs. ปกป้องสุขภาพของประชาชน
  - การปรับโครงสร้างการเก็บภาษี ตามข้อเรียกร้องของประเทศคู่ตกลง
  - การลด Custom duty และ Excise tax rate
- การแก้ไข พ.ร.บ. สุรา
- ระบบจัดเก็บภาษี
  - ระบบภาษีผสมผสาน vs. ระบบภาษีเดียว
  - อัตราภาษี Tax rate

ศึกษาผลของตัวแบบระบบภาษีในประเทศไทย

- เพื่อประมาณการผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงระบบภาษีแอลกอฮอล์ตามตัวแบบระบบภาษีในด้าน
  - ระบบการจัดเก็บ
    - Current system vs.
    - Single/specific only system
  - อัตราภาษี
    - Current vs.
    - Maximum or ceiling rate vs.
    - up to 500 THB/LPA

Previous studies predicting impacts of taxation and pricing interventions

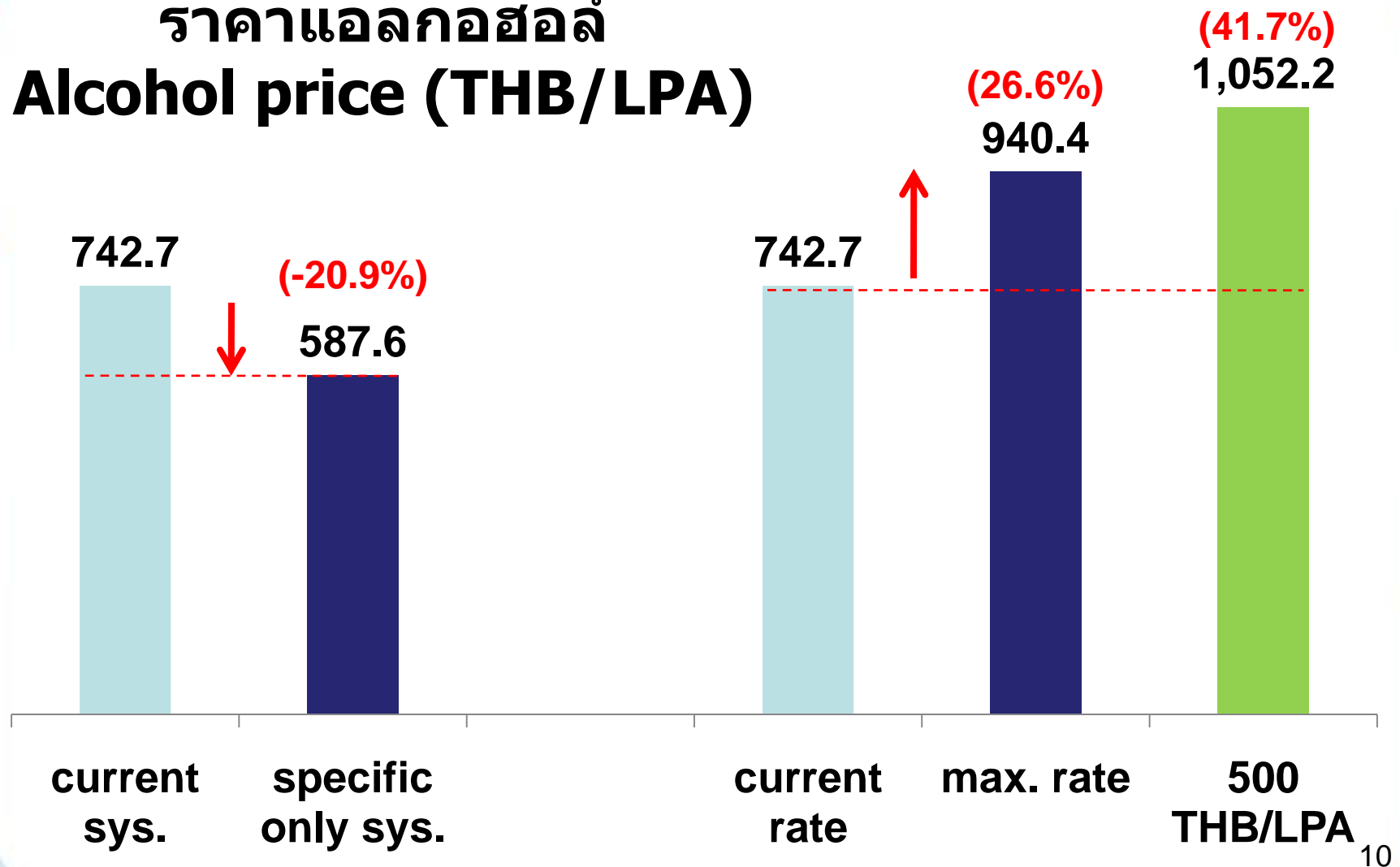
การศึกษา	วัตถุประสงค์	วิธีการ/ข้อมูล	ผลการศึกษา
Holder et al. (1995)	ผลกระทบของการเข้า EU ใน 3 ประเทศยุโรป	ข้อมูลการขายสุรา เบียร์ ไวน์	การลดภาษีและเพิ่มการเข้าถึง ทำให้การดื่มและปัญหาเพิ่มขึ้น
Chisholm et al. (2004)	CEA ของ 5 มาตรการ	PopMod วิเคราะห์ใน WHO sub-regions	การขึ้นภาษีเป็นมาตรการที่คุ้มค่า
van den Berg et al. (2008)	CEA ของ มาตรการภาษีในสวีเดน	Swedish CDM วิเคราะห์ CEA	การขึ้นภาษีช่วยลดการสูญเสีย QALYs
Purshouse et al. (2010)	ประเมินมาตรการด้านภาษีและราคา	ทำนายโดยสร้างตัวแบบจาก 2 ฐานข้อมูลในประเทศ	การขึ้นภาษี และ กำหนดราคาขั้นต่ำมี ประสิทธิภาพ
Chaiyasong et al. (2010)	ปริมาณการบริโภคหลังการขึ้นภาษีสุราไทย	ตัวแบบการบริโภค จาก NHESIII ความยืดหยุ่นของไทย	การขึ้นภาษีลดปริมาณการบริโภค และผู้ดื่มแบบเสี่ยง

วิธีการศึกษา

- อาศัยตัวแบบการบริโภคที่พัฒนาจาก NHESIII (Chaiyasong et al., 2010)
- ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคา (own- and cross-price elasticities) ของสุราขาว สุราสี เบียร์ และไวน์ (Paopongsakorn et al., 2007)
- ข้อมูลภาษี การขาย และราคาของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- ใช้ตัวแบบในการคำนวณภาระโรคจากคณะทำงาน BOD ของประเทศไทย (BOD team, 2007)
- มีโรคที่เกี่ยวข้องกับแอลกอฮอล์ทั้งหมด 14 โรค
- Tax → Price → Consumption → High-risk drinking → Premature Deaths and DALYs

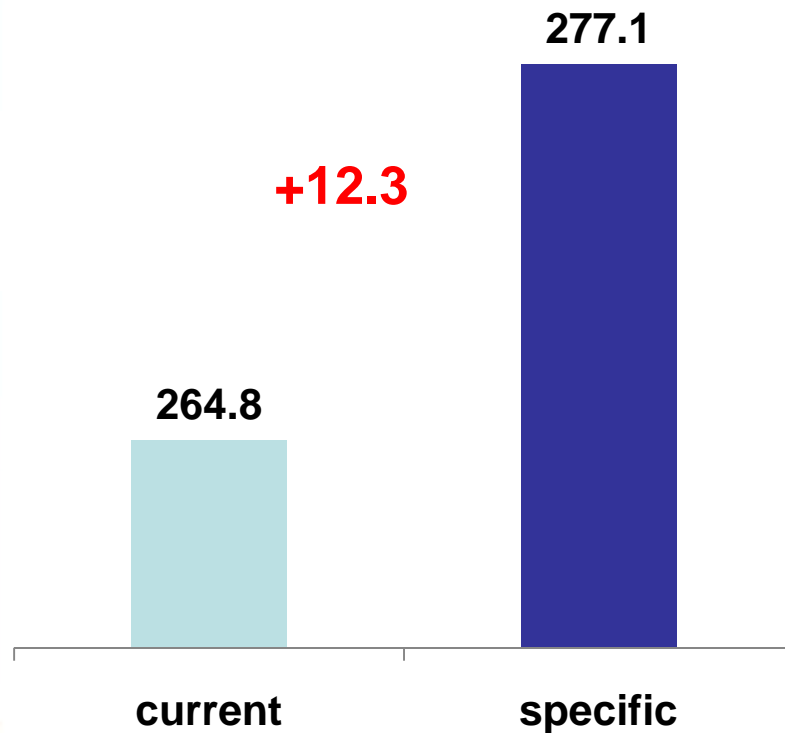
ผลการศึกษา

ราคาแอลกอฮอล์ Alcohol price (THB/LPA)

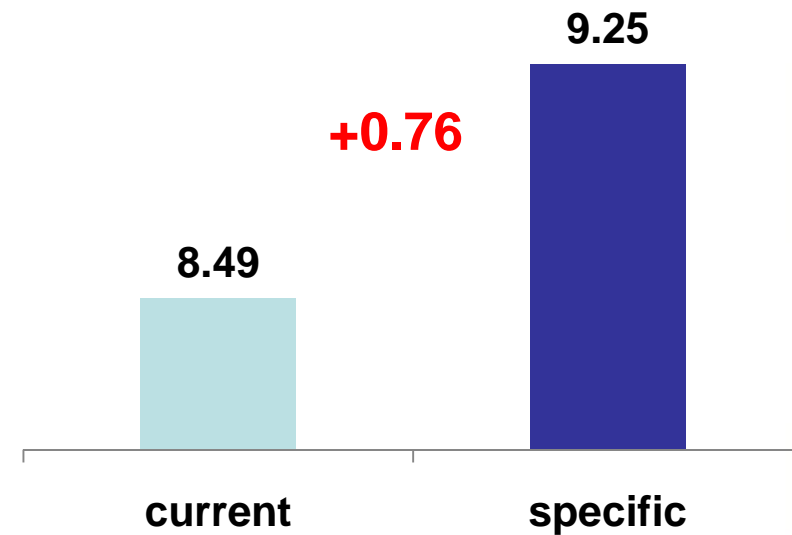

Current vs. Specific sys.

ปริมาณการบริโภคโดยรวม
Total alcohol consumption
(Million LPA)

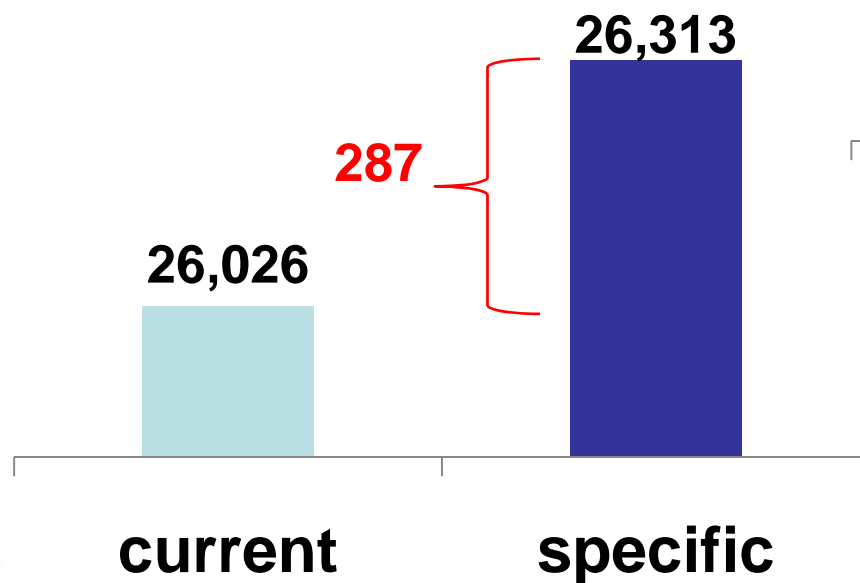

ความชุกของ High-risk
drinking (%)

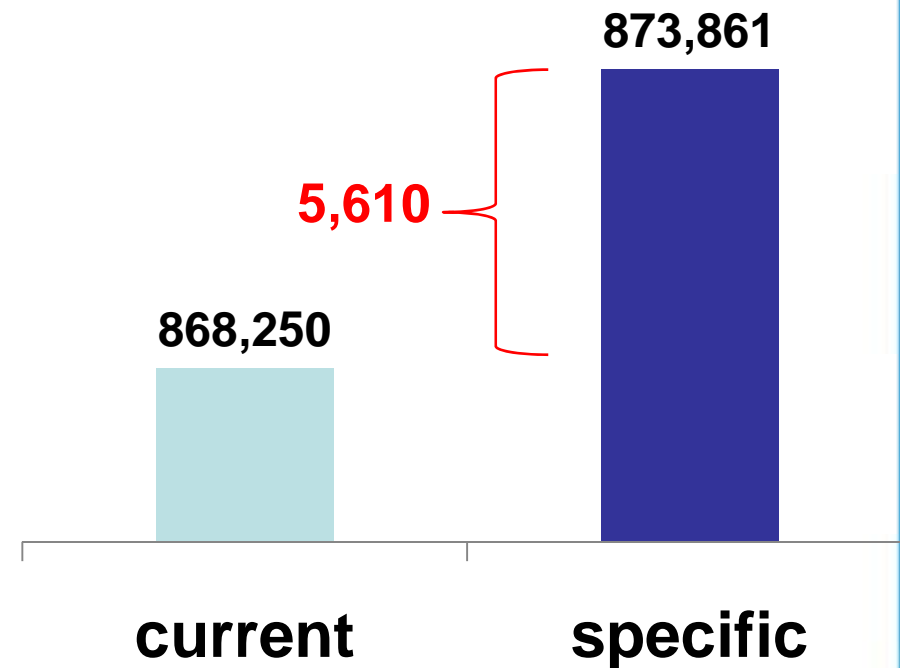

Current vs. Specific sys.

การตายก่อนวัยอันควร
(Premature Deaths)

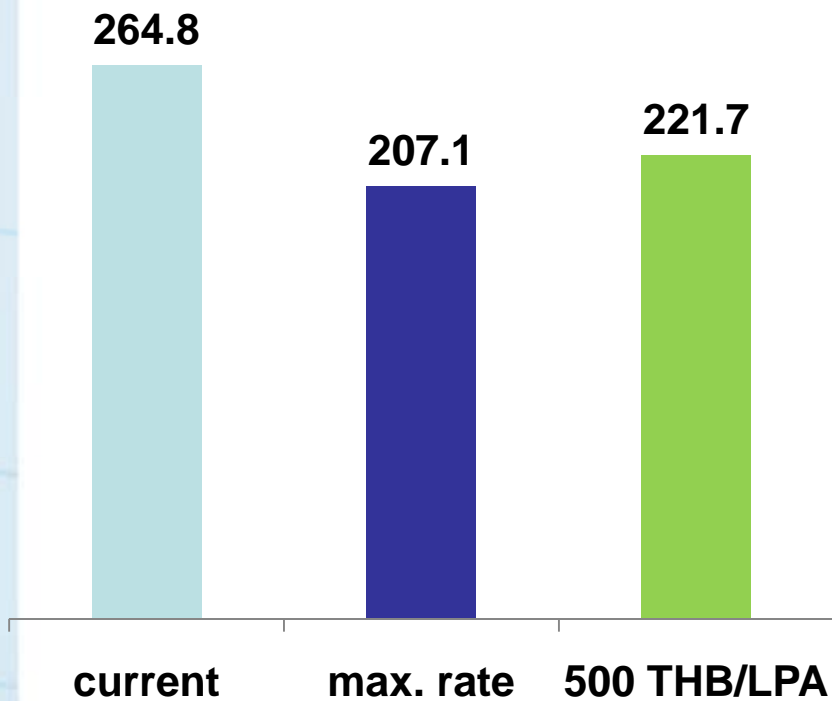

ปีสุขภาวะ (DALYs)

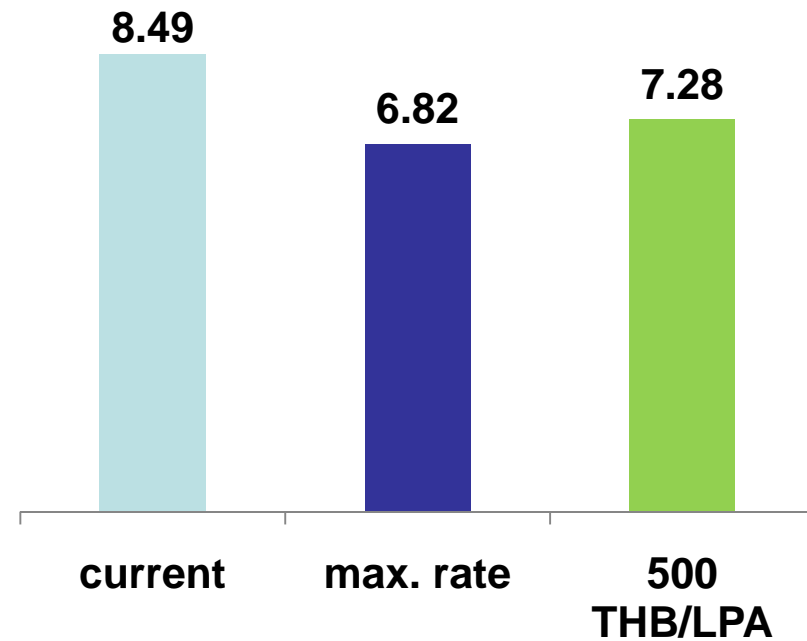

Tax rates

ปริมาณการบริโภคโดยรวม
Total alcohol consumption
(MLPA)

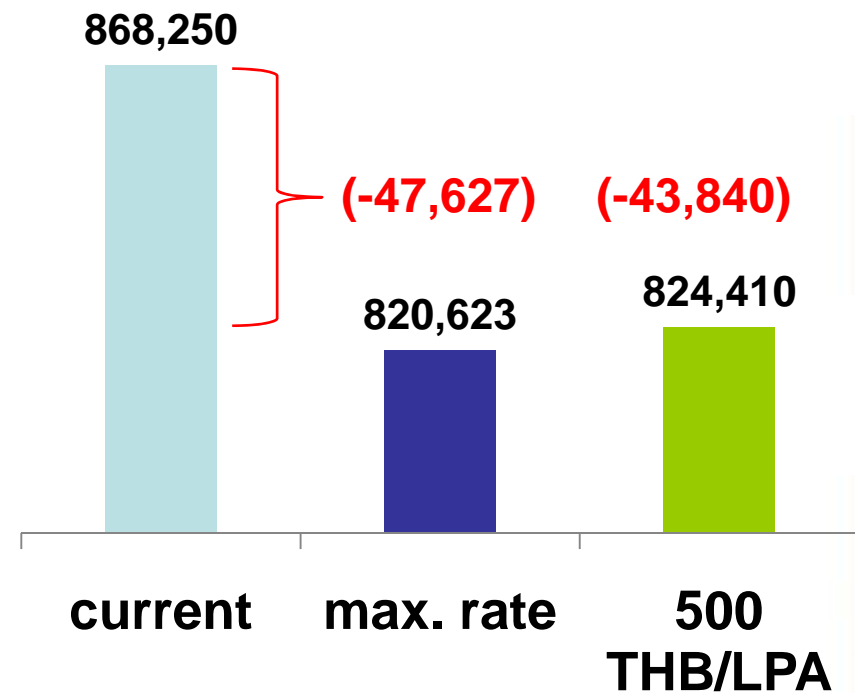
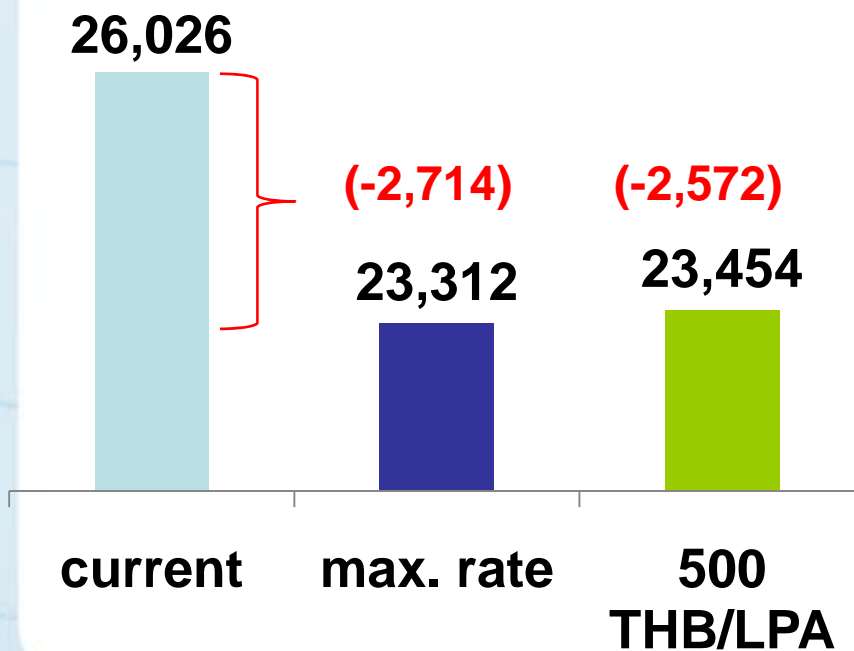
ความชุกของ High-risk
drinking (%)

Tax rates

ปีสุขภาวะ (DALYs)

การตายก่อนวัยอันควร (Premature Deaths)

บทสรุปจากการศึกษา

- การเปลี่ยนไปใช้ระบบ single/specific only จะทำให้
  - ปริมาณการดื่มโดยรวมเพิ่มขึ้น
  - สัดส่วนของผู้ที่ดื่มแบบเสี่ยงสูงขึ้น
  - อัตราการตายก่อนวัยอันควรสูงขึ้น
  - เกิดความสูญเสียชีวิตสุขภาพ
- แนวทางเพื่อลดการบริโภคและปัญหาจากแอลกอฮอล์
  - คงระบบภาษีแบบผสมผสานไว้
  - เพิ่มอัตราภาษีเต็มเพดาน